

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogrsko deželo za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četrt leta 6 K 50 h, za jeden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 22 K, za pol leta 11 K, za četrt leta 5 K 50 h, za jeden mesec 1 K 90 h. Za pošiljanje na dom računa se za vse leto 2 K. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaša poština. — Posamezne številke po 10 h. Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od štiristopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo jednomrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvolé frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je na Kongresnem trgu št. 12. Upravištvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. vse administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vegove ulice št. 2, vhod v upravnništvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34. — „Národná Tiskarna“ telefon št. 85.

Na Goriškem — se je zdanilo.

V tej slovenski deželi se razvijajo po lanskem razkolu nastopivše razmere za našo stranko tako naravno in ugodno, da tega niti sami nismo pričakovali, toliko manj pa klerikalci, ki so lani zmotili vodo, da bi v njej zajeli bogat lov, ki bi jim zagotovil samovlado v bližnji in daljši prihodnosti.

Klerikalci so znali precej spretno nastaviti mreže, v katere so lovili manj razsodne domačine tudi posvetnih stanov, in celo take razumnike izven Goriške, ki niso prav temeljiti znalci tamošnjih krajevnih razmer in osebnih zvez... V tem pogledu je igrala veliko vlogo zgodovinsko sloveča klerikalna hinavščina, ki ne pozna le dveh Janusovih obrazov, marveč se ravna po potrebi: na vse strani, kjer se nadeja kakoršnegakoli haska, kaže jezuitsko potuh-njen in prijazen obraz... Klerikalna klika je bila gotova svojih ciljev; vedela je dobro kaj hoče. Čedalje krepkeje nastopajočo „narodno-napredno stranko“ je hotela uničiti z obupno-smelim in nečuvnim bojem proti dvema prvakoma, kakor je učil prošuli moralist Alfonz Liguorski. Slovensko javnost in razne stranke izven Goriške pa je hotela „upanati“ z dobrikanjem na vse strani: „Slovenca“ in „Slov. List“ prav tako kakor „Slov. Narod“ in celo socialne demokrate.

Umevno je, da taka hinavščina ne more ostati dolgo prikrita. In tako je kazala tudi „Gorica“ čedalje očitneje svoje čisto ultraklerikalno lice, a bratec „Prim. List“ jo je tako le radi lepšega včasih malce polasal. — Na znani članek v „Slov. Narodu“ pred 4 tedni, ki je posvetil širši slovenski javnosti v goriško temo, nismo dobili niti črke v odgovor ne v „Gorici“ ne v „Prim. Listu“, pač pa je sledila takoj najslavesnejša potrditev vsega, kar smo ondi povedali, sledila je — svečana poroka „Prim. Lista“ s klerikalno sestro „Gorico“. Oba lista imata odslej isto uredništvo, torej tudi ista načela, ki so pa načela —

znanega dr. Mahničarja, očeta in večletnega urednika „Prim. Lista“. Mahničarji nasledniki in njegovi najzvestejši učenci so dosegli po ovinkih to, kar se Mahničar ni hotelo posrečiti, namreč: brezpogojna kapitulacija dr. Gregorčiča in vsega, kar se okrog njega združuje! Seveda je treba upoštevati, da imajo zdaj na Goriškem kardinala Missia, ki je mož železne volje ter prebrisan diplomat v inscenovanju razkolu po starem geslu: Divide et impera! — Missia in Mahničar sta že dolgo nerazdružni imeni. Škof Missia, ko je bil še v Ljubljani in ga je tudi „Soča“ po vrednosti slikala, je imel dr. Gregorčiča na indeksu, ker se iz osebnih razlogov ni podvrgel Mahničarju. — Ali Missia je prišel na Goriško, postal je kardinal, je zaupna oseba na Dunaju — in sledilo je na Goriškem to, kar prej na Kranjskem: prišel je divjati klerikalni ravs in kavs proti vsem svobodomiselnim težnjam in posebe proti osebam, ki bi utegnile postati nevarne klerikalni samovlasti. Dr. Gregorčič mora dokazati kardinalu, da je vreden njegov sluga tudi brez disciplinarne „oboedientia canonica“. Ta dokaz je zdaj dognan s tem, da se je podvrgel celo Mahničarju, učenčkom in... Mahničar „Prim. List“ je odločujoče glasilo Gregorčičeve „katoliške narodne stranke“.

Poroka „Prim. Lista“ z „Gorico“, ki sta živela prej le v divjem zakonu, kakor smo že povedali, je prinesla torej popolno jasnost v presojevanju goriških razmer... Na Goriškem se je zdanilo! Nas le veseli, da smo spočetka in še potem več časa gledali goriški boj le od strani, tako se nam vsaj ne more prav nič očitati, da so kranjski liberalci zaneti tudi na Goriškem oni strašni boj, ki bo — kakor kaj radi deklamujemo! — Slovincem v veliko škodo, čemur pa mi oporekamo, ker tak boj more škoditi le klerikalni samovlasti, klerikalnemu terorizmu in izmolzevanju ljudstva: narodu pa more le koristiti.

Torej brez slehernega vplivanja od strani nas prokletih kranjskih liberalcev je počil lani goriški razkol, in brez našega

sodelovanja je ona velika ideja, za katero se mi borimo lepo število let, dosegla na Goriškem tolike uspehe, da moramo goriškim Slovincem le častiti na visoki stopinji naprednega in svobodomiselnega stremjenja v širokih ljudskih vrstah.

Zdaj pa, ko se je na Goriškem že zdanilo, hočemo govoriti prostje in pomagati tudi po svojih močeh, da pride narodno-napredna stranka čimprej do popolne zmage. Mi vidimo namreč, kako se zgrinjajo črna krdela klerikalcev v skupen in neizprosni boj proti napredni stranki in njenim načelom. Njim ponujamo svojo pomočno roko, kajti njih boj je naš boj, njihova zmaga naša zmaga.

Umeje se, da tu ni pravo mesto za nadaljno razmišljanje o solidarnem delu, marveč drugod. In to se tudi zgodi!

Tu rečemo le še: Na Goriškem se je zdanilo, in tako bo ob svitem dnevu vsestranske jasnosti lahek boj in zmaga gotova! Želimo le, da bi se enako zdanilo tudi drugod, posebno na Štajerskem in v Trstu, kakor je napočila svitla zora lepših dnij na Goriškem.

Katoliški shodi na Hrvatskem.

III.

Srečnejši narodi so velikanski boj s katoliško duhovščino dobojevali vsaj v toliko, da mora duhovščina sklepati kompromise. Proti močnim meščanskim gospodarskim strankam ne nastopa več ošabno. Kje smo pa še mi Jugoslavlani! Slovenci stojimo kot vedete na najnevarnejšem kraju, mi — pa tudi ne vsi — uvidevamo, da je vse domorodno navdušenje slaboten smodnik, če nimamo močnih, fevdaliteti nasprotnih strank. Lačen narod, ki ga ta fevdalec v moderni obleki pase in dalje v puščavi pasti hoče, nečemo več biti. Pri nas se je razvilo precejšnje strankarstvo vsaj na Kranjskem. To strankarstvo ima jedno stranko, ki se bojuje proti katoliški hierarhiji in deluje z vso močjo na okrepčenje meščanstva in boljšega kmeta in to na du-

ševno in gospodarsko okrepčenje. Ta stranka ve, da neomikan, slaboten slovenski gospodar ne bo odgnal tujca od svojih mej in ga ne ukroji v svoji sredini, ona ve, da bo slovenski narod dotlej uboga para, ki drž. vladam ničesar ponuditi nima, dokler fevdalno gibanje ne zatre. Kali so to tudi pri nas za boj proti oni moči, ki vso Avstrijo k tlom drži in vse narode v razvoju modernega gospodarstva zavira.

Ali naj žalno obleko oblečemo, da ta stranka mej Slovenci živi? Obleči jo, kdor hoče, izumrla stranka ne bo in ne more. Kategorični imperativ je to liberalno meščansko stremljenje za nas Slovence. Živi ali pa pogini! Fevdaliteta katoliške duhovščine je slovenski narod grozno decimirala; kakor ne prej, tako mu tudi zdaj ne reši ne jezika, ne slovanstva. Za take lapalije se ta velika, vsesvetska katoliška organizacija malo briga. Pa nam gre tudi za gmetno življenje. Ali hočemo v vseh boljših gospodarskih mestih biti hlapi tujine, naš kmet premogar in tovarniški delavec, ali doma revež, naš majhni meščan suženj tuje obrti, tuje velike trgovine; naše boljše gospodarske prilike le dostopne kapitalističnim strokovno izobraženim tujcem? Boj za biti ali ne biti je ta naš domači boj! Fevdalno gospodarstvo je razvitejšo meščanstvo drugod po večjem razlastilo; še pa stojijo razvaline fideikomisov in bogastva mrtve roke povsod, pri nas Jugoslavlanih pa še več te stavbe, in nimamo še dobro uvežbanih razdiralcev. Ta stavba mora na tla in nova na nje mesto! Že se kažejo v kulturnih deželah drugi ljudje, ki tudi že liberalno, kapitalistično gospodarstvo ter aristokracije iste prijemajo, hoteči jih razlastiti. Skozi kapitalistično, dobro razvito dobo moramo, to je evolucija gospodarstva, naravni zakon razvoja istega. Ako ne, postane slovanski jug „Jungdeutschland“ in most Nemčije do male Azije. Za kruh nam gre vsem Jugoslavlantom. V krušnem boju se lahti široko raztezajo; z glavo rokavicami se ne hodi v ta boj. Kaj, če kaj zraven v cape gre, kar ta ali oni iz sebičnosti zove „vzvišeno, posvečeno, sveto“

LISTEK.

S sela.

Hrvatski spisatelj Sergjan Tucic.*)

Tam na parobku gozda se je razkropila čreda ovac brezbržno v širni, zeleni svobodi. Včasih veselo poskakuje, bleketajoč v mirni, predvečerni zrak, včasih zopet postaja, kakor da sluša mile glasove, kateri odmevajo od piščali pastirja.

Solnce tone v zapad.

Mlad, stasit pastir je legel na hribček pod ogromno bukev, roke si je položil pod glavo ter zrl tako brez misli v nebesno milino.

Iz daljine čuje, kako drugi pastirji veselo ukajo, piskajo na piščal, da ves zrak podrtava od veselih zvokov...

Zdaj pa zdaj dvigne glavo, pregleda z jednim pogledom svojo čredo, potem se skloni zopet ter zre dalje.

Poleg njega se je stegnil kodrasti ovčar, stisnil glavo mej prednji nogi v lenem, brezbržnem snu.

Počasi minevajo trenotki v tihi melanholični jednoličnosti, a solnce že globlje

*) „Knjiga života“. Napisali Mihovil Nikolić in Srgjan Tucic. V Zagrebu 1899.

zahaja, kopajoč v svojem rudečilu drago deželo.

Sedaj je bil večer.

Z raznih strani se začujejo glasovi pastirjev in pastaric, ki si kličejo, da treba kreniti domov.

Piščali umolknejo, ukanje prestane, in v trenotku zavladala veličastna tišina, prekinjena včasih z bleketanjem ovac.

Kudronja pa je pridvignil glavo, se stegnil, zazehal, se stresnil ter dvignil ušesi.

Na poti, katera vodi v gozd, sta se pokazali dve mali mršavi kravi, a za njima jedra, rudeča devotka z dolgo šibo v roki.

Pastir je dvignil glavo, pa opazivši devotko, kakor da mu ni prav, legel zopet, okrenivši se nekoliko na nasprotno stran.

— Hvaljen Jezus, Ive! — je pozdravila devotka.

— Na veke! — je odvrnil pastir kratko.

Devotka je prignala kravi povsem v njegovo bližino.

— Ej Ive, kaj hočeš prenočiti tu s svojo čredo?

— Nočem, pri Bogu.

— Pa ajd domov.

— Iti hočem, kadar se mi bo hotelo.

— E, da bi te zadušilo, kakšen pa si zopet danes?

— Takov, kakoršnega me je ustvaril Bog.

— Pravi sitnež si, ki ne znaš niti s kom pošteno govoriti.

Mladenič je skomizgnil z rameni.

Devotka je za trenotek molčala, kakor v zadregi, kaj naj reče.

— Čuješ, Ive, videti je, kakor da ti ni nekaj prav na meni.

— O pač! A kaj bi mi ne bilo prav?

— Tega pa ne vem. Jeziš se na mene, govoriš z menoj kakor s psom, in vendar sva skupaj odrasla ter sva si tudi v kumstvu.

— Maraš ti za to kumstvo!

— Marala sem, dokler si i ti maral. Sedaj se me ogiblješ, a kaj ti hočem?

— Seveda, kaj mi češ, ko je Jure boljši od mene.

Nastal je kratek molk. Deklica je še nekoliko bolj zarudela, in zdelo se je, da je tudi malo zadrtela. Nato je udarila dva trikrat s šibo po bukovih vejah, a listje, katero je odbila, je popadalo po Ivinem obrazu in po prsih.

On je vstal, stegnil listje s svojega telovnika, vtaknil dva prsta med zobe in začel žvižgati z dolgim, sikajočim žvižgom.

Ovce so dvignile glave, kakor da za trenotek poslušajo, a potem so v begu pri-

hitele k svojemu pastirju. Kudronja pa je poskakoval in veselo mahal z repom.

Deklica je še za trenotek stala vznemirjena, potem se je obrnila k svojim kravama, pa pognavši jih s šibo, začela odhajati.

— Lahko noč, Ive!

Ive je stal ter gledal za njo. Ko se je že zelo oddaljila, je krenil tudi on proti vasi, goneč pred seboj svojo čredo.

Mara je gnala kravi v hlev, ju napojila in pomolzla, nato je nesla mleko v kočo, vse z neko nenavadno naglico.

V hiši so sedeli domači že pri večerji.

— Ajd, Mara, večerjat, — jo je pozvala mati.

— Nočem, mama, nisem gladna.

— Glej jo no, kako da ne maraš jesti?

— Zato, ne morem.

— Mudi se jej v slivnjak, — je pripomnila ujedljiva mlajša sestra.

— A kaj tebi to mari, — je osupnila Mara, zarudevša kakor kri, ter odšla iz koče.

Zunaj je legel somrak.

Bil je topel lep večer.

Mara je postala za trenotek na pragu, pogladila si je z roko krila, katera so se ji pri delu pomečkala, potem je odhitela z brzimi koraki proti slivnjaku.

S tega stališča pozdravljam najiskrenejše prvi katoliški shod v Zagrebu dne 3. septembra t. l. Mora že nekaj doli mej ljudstvom, mej kmeti in meščani tleti, da so diplomatje hierarhije katoliške cerkve krenili na to pot. Jezuite so tudi že doli poslali. V imenu zjedinjenja slovanskega juga, pravi naš „Slovenec“! Bože, ali ga niste prej videli? Oglejski patriarhi, prvi za vsega mogočnimi papeži, ti glasoviti patriarhi, niso hoteli vedeti, da biva tu isti rod! In pozneje, ali ste ga poznali? Položite, katoliški duhovni, račun glede svoje skrbi za Jugoslovanstvo, če si ga upate dati! Glede Hrvatske pa zaznamujte najsravnostnejše strani!

Katoliški shod v Zagrebu! Bodi srčno pozdravljen! Razvil boš boj, razvil boš, moraš razviti liberalno strankarstvo in tudi socialistično v smislu socialne demokracije. Veselo bo gledati čez Sotlo, in če so še toliko neukretni prvi nastopi onih, ki se hočejo iz objemajev črnih osrečevalcev slovanskih narodov na jugu iztrgati. Tam doli so slovanske cerkve, ki nečejo pod papeštvo. Dobro je, da mej te pride ščuka rimskega popa. Naj si tudi ti bistrijo duševne zmožnosti. Lepo bo videti, še jedenkrat povem! Slovani na jugu ustajajo šele tedaj, če začnejo gospodarske boje; le ti kaj veljajo, le ti spravijo narod višje, duševno in gospodarsko!

S. K.

Žitnikov shod v Zagorju na Pivki.

(Dopis.)

V nedeljo dne 8. t. m. sklical je dr. Ignacij Žitnik shod. V „Slovenec“ (št. 155.) podal je očitno dr. Žitnik sam poročilo o tem shodu, in sicer precej obširno poročilo, akoravno prav za prav shoda ni bilo vredno omeniti v časopisih. Tudi pri nas ni mislil nihče o njem poročati; šele dopis v „Slovenec“ nas je k temu prisilil.

Dr. Žitnik se ni upal priti kar tako med nas, kakor hodijo drugod poslanci mej volilce, ker Zagorje ga ni volilo za svojega državnega poslanca. Izprosil si je pismeno shod. Vprašani možje so po kratkem premišljevanju seveda dovolili, meneč: „Le naj pride, škoditi nam ne more, k večjemu bo svet mislil, da se je Zagorje prekucnilo.“ In tako je prišel.

Sedaj pa poglejmo, kaj poroča dr. Žitnik o tem shodu v „Slovenec“! Pred vsem pravi, da se je zbralo lepo število volilcev. Če mu je 50 ljudij — in mej temi polno nevolilcev — veliko, no — potem mu lahko čestitamo na taki izredni skromnosti.

Kar pripoveduje o svojem govoru, je sicer zvesto poročano — a vse že v raznih časopisih tolikrat premeto, da nikogar ne mika. Proti koncu govora omenil je „organizacijo kmečkega stanu“, kakor se je on izrazil. Po našem mnenju bi bilo bolje izraženo, da je delal reklamo za „konsume“ in za „Gospodarsko zvezo“, kar pa je seveda dr. Žitnik v svojem govoru zanikaval. Nadalje, pravi, da je naglašal potrebo uravnave Pivke. Gospod doktor je v resnici samo le „naglašal“; to stori lahko vsak in uvidi tudi kmalu kakšen, ali da bi

Tam jo je že čakal Jure.

— Dober večer, Jure!

— Bog daj, Mara!

Jure je pušil smodko, roki je imel v žepih ozkih hlač.

Za trenotek sta si stala nasproti — brez besed.

— Joj, kakšen gospod si danes, Jure, smodko pušiš?

— E dika mojo, meni je to lahko.

Prijel jo je za roko, in zopet sta stala dolgo, ne da bi bila izpregovorila kako besedico.

— Jure?

— Kaj?

— Li veš, da se Ive huđuje name?

— Pojdi no, ne vem, a zakaj se huđuje?

— Ker imam rajša tebe nego njega.

— Kakor ga je volja, kaj meni mari.

Juri je pihal gost dim iz svoje modke.

Mara je gledala predse.

V selu so lajali psi.

Nočilo se je.

— Vrzi proč to smodko, Jure!

— Pa zakaj naj jo vržem?

— Tako.

— Jure jo je objel.

— Vem čemu, kukavica moja.

(Dalje prih.)

bil faktično kaj v tem oziru storil, to nam ni znano in o tem dr. Žitnik tudi ni govoril. Precejšno vrsto let ste že, dr. Žitnik, naš poslanec. Mi vas dosedaj še poznali nismo ne po obrazu, še manj pa skoraj po delovanju za naš kraj, a zdaj smo prepričani, da zaradi Vas se bo Pivka še vedno škodonosno razlivala po naših travnikih. Najbolj vnebovpijoče je pa to, da si dr. Žitnik po krivem prilatuje zaupnico volilcev, v tem, ko med volilci sploh nikakega govora ni bilo o zaupnici. Morebiti smatra to kot zaupnico, ker mu je ljudstvo malo poploskalo. Li ne poznate ljudstva — posebno Pivčanov — da vsakemu ploska, če kaj izpregovori, kar rad sliši, posebno še, če se le malo udriha po Nemci (kar ste Vi storili), in če naglašja, da je potreba uravnati Pivko. Gospod dr. Žitnik, takih zaupnic dobite pri nas vsak dan kolikor želite, a kdor se upa tako ploskanje razglasiti kot zaupnico je že — čudak.

Shod vršil se je v najlepšem redu — tako pravi „Slovenec“. Seveda se je vršil v najlepšem redu, ker pri nas še ne poznamo političnih bojev in se na shodih ne pretepamo. Prav dobro in koristno je sicer, da hodijo poslanci med ljudstvo, a tega ne odobravamo, da hodijo delat zgago in prav upravičeno se nam zdi vprašanje dopisnika novice „Iz Zagorja na Pivki“ v „Slov. Narodu“ z dne 13. t. m. ki se glasi: „Ste li morebiti poslani od vaših poglavarjev v izvršitev oziroma v pripravljanje k izvršitvi ukaza knezoškofjskega, ki veli, da se ima ustanoviti v Zagorju „konsumno društvo“ ali po vašem „kmečka zadruga“. Kar pa je v dopisu „Sl.“ dr. Žitnik izpustil, je to, da je dejal, da je velik prijatelj kmeta, da se je vedno zanj potegoval, ker on ve, da ga ni hujšega na svetu, ko neumen kmet. Gospod doktor Žitnik že ve, zakaj to govori, a samo govori, koder misli, da ga nihče ne sluša, ki bi njegove besede razglasil. Tudi, da je velik prijatelj šole in gledališča, je povdarjal. Morebiti, a samo na jeziku, in samo v Zagorju, zakaj vse delovanje in nehanje dr. Žitnika priča, da je bil vedno odločen sovražnik gledališča in šole. Kdo pa je bolj in strastneje agitiral zoper gledališče, kakor dr. Žitnik?

Na svidenje pri prihodnjih shodih, saj vas je župan prav prijazno vabil, da bi hodili vsak mesec k nam.

V Ljubljani, 16. julija.

K položaju.

V Išču je sedaj ministrski predsednik Körber. Prvotno je bilo določeno, da ostane le do torka, sedaj pa se javlja, da ostane do četrta. Tudi drugi ministri pridejo v Išč, kjer je že tudi naučni minister dr. Hartel. V kratkem dospe tja ogrski ministrski predsednik pl. Széll. Dunajski listi poročajo, da namerava Körber sklicati državni zbor v jeseni in sicer v septembru, a da bo dobil dotlej že nov opravilnik. Dr. Ebenhoch spuša dan za dnevom članke v svoj „Linzer Volksblatt“ ter vsiljuje vladni in bivši desnici svoja zdravilna sredstva. Toda mož ima smolo, da teh njegovih sredstev niti njegovi lastni somišljeniki ne marajo. Toliko odločnejše pa jih pobijajo njegovi nasprotniki. Ebenhoch se silno navdušuje za absolutistično oktroiranje ter za sestavo nove večine, v kateri naj bi bila levica, Poljaki in katoliška narodna stranka. Torej za novo koalicio, kakoršna se je izjalovila pod vladno Windischgrätz-Pennerja. Včeraj se je vršilo več važnih shodov. Tako je imela nemška napredna stranka svoj shod v Brnu. Istotam se je vršil mladočeški shod. Tudi v Hebu in v Velikem Meserihu sta bila shoda. O uspehih sporoče današnje brzojavke.

Vojna na Kitajskem.

Nova poročila iz Kitajske ne povedo ničesar novega. Guverner v Šantungu je dobil iz Pekina privatno obvestilo, da je 7. t. m. general Tung (Tuan?) bombardiral in zavzel še zadnja poslaništva. O usodi poslanikov in drugih tujcev ne omenja poročilo ničesar. Dvomiti torej ni skoraj več možno, da so vsi tujci pomorjeni, dasi je prinesel neki hamburški list neko pismo, ki pravi, da položaj vendarle ni tako resen, in da še ni izgubiti zadnje nade. Da so razmere v Pekinu jako čudne, dokazuje tudi dejstvo, da se niti Lihungčang ne upa tja, ker slutiti, da ga hoče princ Tuan zapreti in docela uničiti. Mednarodne čete so začele utrjati Tientsin in arzenal iznova ter so

postavile na utrdbe že več najboljših topov. Vojni svet je sklenil, da se vsa akcija omeji le na Tientsin in na luko Taku. Zato strazi progo ruski kozaki, ki so popravili tudi brzojavno zvezo. Nemška vlada je dobila potom kitajskega poslaništva v Berlinu isto pismo kakor vlada Zjedinjenih držav. Nov je le dostavek, ki obžaluje umor nemškega poslanika. Kdo je sedanja kitajska vlada, in kdo je pismo odposlal, pa ne ve niti kitajski poslanik. Angleška poročila zatrjujejo, da se Rusi v Tientsinu nočejo pokoriti skupnim odredbam, nego da delajo po svoji glavi, in da ne poznajo nobene discipline. Ta poročila imajo seveda tendenciozno ost in so, če ne docela lažnjiva, vsaj zelo pretirana.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 16. julija.

— Osebnosti. Deželni računski oficial I. razreda, g. Ivan Kozjek, je imenovan računskim revidentom.

— Občinski svet bo imel v torek, dne 17. julija ob šestih zvečer izredno sejo. Dnevni red. Naznanila predsedstva. Čitanje in odobrenje zapisnika zadnje seje in poročila: O pokritju primanjkljaja stavbnih in popravnih stroškov pri cerkvi sv. Jakoba; o izvolitvi novega odbora „Prostovoljnega gasilnega društva“; o dopisu dež. stolnega mesta Lvov radi odškodovanja za poslovanje v prenešenem delokrogu; o preuredbi odpadnih kanalov pri hišah št. 9. in 11. v Študentovskih ulicah; o napravi treh oken v „Mestnem domu“ na strani proti gradu; o regulaciji „Stare poti“ v Vodmatu in napravi kolodvora za mestno električno železnico; o uredbi električne železnice v Prešernovih ulicah; o uredbi električne železnice na voglu Sv. Petra ceste ob vrtu ondotnega župnišča; o napravi novih streh na nekaterih poslopjih topničarske vojašnice; o prošnji za znižanje vodne cene pri novi vojaški bolnici; o prošnji hišnih posestnikov in najemnikov stanovanj v Ulicah na grad za napravo vodnjaka; o podelitvi službe knjigovodskega asistenta pri mestni elektrarni; o podelitvi službe mestnega blagajnika; o nagradi za stavbno vodstvo pri mestni kopeli.

— Umrl je na Dunaju bivši finančni ravnatelj, dvorni svetnik g. Plachky. — V Radovljici je minoli teden v starosti 32 let umrl trgovec g. Pavel Homan. — V Ljubljani je umrla nagloma imeteljica ženskega vzgajališča, g. Irma Huth. — Umrl je danes jutraj g. Ivan Bartel, nadučitelj v Šmartnem pri Litiji. Pokojnik je bil tudi glasbenik in pevovodja ter svoj čas dober tenorist.

— Klerikalno ščuvanje. Zadnji „Gorenjec“ je priobčil naslednji, jako zanimivi dopis iz Srednje vasi v Bohinju: Odkar so tukaj ustanovili „katoliško štacuno“, zgodi se v Bohinju marsikatera novica na katoliški podlagi, in nekateri Bohinjci so imeli že mnogo sitnosti, stroškov in potov v Radovljico k sodnji in okrajnemu glavarstvu zaradi svoje zadruge. Pa naši ljudje so že od nekdanj kaj pobožni in vse voljno in ndano potrpe, ker jih je kapelan prepričal, da delajo za nebeško kraljestvo, ki silo trpi! Posebno dosti neprijetnosti so že imeli zavoljo telet, ki so jih začeli klati in odpošiljati na povelje kapelanova. Da bi delali hujšo konkurenco trgovcem, ki merajo plačevati visoki obrtni davek, plačevali so teleta precej dražje, kakor trgovci. Ker pa nimajo nikake pravice za izvrševanje mesarskega obrta, in ker so kupovali teleta tudi od zadružnikov, naznanilo jih je orožništvo okrajnemu glavarstvu v Radovljici, in to je zadrugo kaznovalo zglobo 100 kron. Proti tej kazni so se konsumniki pritožili. Ob enem se je začelo tudi pri sodnji v Radovljici kazensko postopanje proti zadruzi, in povabljenih je bilo k tej mnogo prič iz Bohinja. Ravno v tistem času je priredil dr. Krek v Srednji vasi znani shod, na katerem je med drugim tudi hvalil konsumna društva ter očital radovljskemu okrajnemu glavarstvu, da meče tako koristnemu „kmetijskemu društvu“ v Srednji vasi „polena pod noge“. Rekel je tudi, da je bilo društvo od tega glavarstva kaznovano zaradi klanja telet. Navzoči vladni zastopnik ni zinil nobene besede, in razbodnejšim poslušalcem se je čudno zdelo, zakaj ni zavrnil govornika, ko je stvar tako zavijal, in zakaj ga ni poučil, kaj je vzrok, da je bila zadruga kaznovana. Ali morda sam ni bil o tem dovolj poučen? Dr. Krek pa je šel v svoji drznosti in mo-

gočnosti še dalje. Pisal je naravnost na ministrstvo na Dunaj ter sodnijo tožil, kako nepostavno postopa proti zadruzi v Srednji vasi; povabljenim pričam pa rekel, da jim ni treba hoditi v Radovljico k zaslišanju. Na vprašanje, kaj naj store s sodnijskimi povabili, je baje odgovoril: „Po domače rečeno, obrišite si...!“ Krekova pritožba je priromala z Dunaja v Ljubljano in od tod v Radovljico k sodnji. Na to je bil poslan iz Radovljice zopet v Ljubljano cel akt z dolgo spremenico radovljskega sodišča, v kateri se protestira in dokazuje, kako neopravičen in drzen je bil napad Krekov na to sodišče. V Bohinju pa se je kmalu potem raznesla novica, da so morali pri sodnji v Radovljici vsi pisarji položiti peresa iz rok, ko se je bil oglasil dr. Krek. Radovedni smo zdaj, kako dolgo bodo v tej zadevi peresa počivala pri radovljskem sodišču in kaj bodo ukrenile oblastnije proti takim svojim zasmehovalcem in hujšakcem našega dobrega ljudstva! Podobnih kričečih slučajev je tukaj še več znan h.

— De vexillis benedicensis. Naš list je dobil zato, ker je pošteno in blagohotno ožigosal verski fanatizem Jegličev in Stadlerjev, ki se je pokazal v tem, da sta izstopila iz društva „Trebeviča“, ker se ni njegova zastava po njihovi volji blagoslovila, in ker smo jima dokazali, da je bilo njuno zahtevanje proti cerkvenim postavam, sledeči odgovor od katoliškega lističa „Vrhbosne“: „... Nema ni najmanje sumnje, da za tim ide „Slovenski Narod“, koji je od nas već dosta opisan u br. 8 „Vrhbosne“. Njegovo je već odavno pisanje heretičko, njegovo je geslo „rušiti crkvu“. Kadgod su heretici pošli da ruše crkve, pošli bi najprije, da razklimaju i obore naslon, što ga ima crkva po ustanovi samoga Krista u svojim biskupih, pošli bi da otdudje vjernike svojim biskupom. Tako radi sve jednako i „Slov. Narod“, njemu nije nikada ni na kraju pameti, što je ono prije 12 godina pisao sv. otac Leo XIII. u poslanici na nadbiskupa Furskoga u Francezkoj o „svetom autoritetu biskupa“. Za „Slov. Narodom“ hitili se u sao mah i sarajevski „najudjeni“ dopisnici u blatnom „Hrvatskem Pravu“ — in zdaj se spravi „Vrhbosna“ na „Hrvatsko Pravo“, ter ga obdeluje z vsakovrstnimi izbranimi katoliškimi izrazi. Besed kakor „crna nezahvalnost, kukavština, bezobrazluk, prokletstvo“ kar mrgoli, vse pa je lepo zabeljeno s svetopisemskimi izreki. Nazadnje si privošču na isti način še mostarski „Osvit“, ki, zadnji čas prav izbornu urejevan prinaša prav stvarne članke. Mi smo navajeni takih odgovorov že od strani kranjskih klerikalcev in bi izvestno ignorirali pisanje in tak „odgovor“ glasila sarajevskega kapitela, ko bi nam ne bilo do tega, da pokažemo, da imajo klerikalci povsod, bodisi na Kranjskem bodisi drugod, isto taktiko, kadar se jim dokaže, kaka neljuba jim resnica ali blamaža. Sedaj ne morejo dati drugzega odgovora — in ta odgovor so krpučali cele 14 dni!! — kakor da nas psujejo kot heretike, sinkretiste, brezverce itd. „Vrhbosna“ hoče s svojim prefanatično pisanim člankom oprati Jegliča in Stadlerja ter njihove somišljenike, da niso fanatiki, ter da so miroljubni s tem, da izreka to gorostasno laž — to se nam zdi „bezobrazluk“! — da hočemo mi liberalci sinkretizem, „kad govorimo, da se od svake vjere izpuste nazori, po kojih se jedna vjera luči od druge, jer da će se tako najlaglje doći do mira“. Mi ravno nasprotno trdimo, da vera lahko poleg vere eksistira, ter da Mohamedanec poleg katoličana lahko živi mirno in v lepi slogi, kakor to izraža pesnik dr. Alaupović v lepih stihih: „U visini ved-roj ljubavi i bratstva — Bog i Allah silni jedan su nam Bog“. A kaj pravi na to „spravoljubna, nefanatična“ „Vrhbosna“: „Mi ne ćemo nikada takova mira. Naš Bog, koji je Bog istine i mira, donio nam je s neba mač i rat na takov mir, koji je sto puta gori, nego li ikoji boj!“ Uprav po Mahničevsko vrže se v svojem fanatizmu „Vrhbosna“ na pesnika Alaupovića ter zlobno in hudobno prav kakor naš Mahnič, zavija te lepe stihove pesnikove, v katerih se zrcali tako krasno ideja bratstva, ter jih imenuje brezverske, absurde itd. — V resnici žalostno je tako „katoliško“ delo „Vrhbosne“ in njeno pisanje; na tak način nam more le odtujiti naše vrle in mirne brate mohamedanske vere ter vstvariti versko nasprotje med Hrvati, ki sedaj tako lepo v slogi in miru žive med saboj v Sarajevu.

Mi še jedenkrat svarimo naše cerkvene voditelje, da odnehajo od svojega verskega fanatizma, dokler ne bo spoznano. Prokletstvo zlih posledic njihovega pisarenja ležalo bo na njih! Sicer pa nas v Sarajevu veseli, da so se začele cerkvene postave „de vixillis benedicendis“ na Kranjskem praktično izvajati, kakor se je to opazilo ravno pri zadnji slavnosti razvija zastave „Gorenjskega Sokola“ v Kranju. Pri nas na Kranjskem je bilo dozdej, kar se tiče blagoslovljenja zastav, baš narobe. Tu v Bosni morajo se društva braniti blagoslovljenja zastav, na Kranjskem pa so doslej narodna društva naravnost silila za procesijami in prosjačili za blagoslove. Spominjam se, da je nekaj neko eminentno narodno društvo na Dolenjskem hodilo od Poncija do Pilata, da so mu blagoslovili zastavo ter brali mašo, seveda za lepe denarce, dočim se je v začetku od duhovniške strani hotelo za braniti na vsak način blagoslovljenje. Ali ni to čudno, gospod urednik? Oj ti ljuba konsekvencnost v izpolnjevanju cerkvenih postav! Jaz mislim, da je popolnoma neumestno na Kranjskem tako siliti se blagoslovi pri razvitih zastav, in bodo narodna društva z zastavami kakor „Gorenjski Sokol“ lahko obstajala in na Kranjskem brez takih „sfehtanih žegnov“.

Nekdo.
— Kanonik Jakob Meško, župnik pri Sv. Lovrencu v Slovenskih Goricah, je umrl tam dne 14. t. m. v visoki starosti. Kanonik Meško je bil pravi učenec Slomšekov: bil je vzoren duhovnik in vzoren rodoljub. Kot duhovnik ni poznal nikakega verskega fanatizma in zelotizma, ampak je skrbel le za npravstveno vzgojo svojih farranov. Njegovo rodoljubje je bilo ognjevito in dejansko. Meško je svoj čas mnogo pripomogel, da se je prebudit ptujski okraj. Pomagal je kot bivši vikar ptujski ustanoviti tamošnjo čitalnico, agitiral je pri vsakih volitvah za slovensko stvar. Ljudstvo mu je pa tudi zaupalo in ga oboževalo. Rajni Meško je bil zelo izobražen in je imel široko politično obzorje. Škoda, da ni bil nikdar poslanec! Ko sem ga nekoč vprašal, zakaj ni nikdar hotel kandidirati ali ponujane mu kandidature sprejeti, rekel je, da bi se njegov temperament ne strinjal s poslanskim poklicem. „Jaz bi govoril tako radikalno, da bi me po prvem govoru vrgli iz zbornice!“ — mi je šaljivo-resno odgovoril... Kot človek je bil zlata duša, „anima candida“, ki ga je moral čislati vsakdo, kdor ga je poznal. Zaradi svoje gostoljubnosti je slovel daleč po Slovenskih Goricah. Rajni Raič je bil njegov najljubši prijatelj in sobojevnik, za katerim je globoko žaloval. Da je Meško za svojo fraro, na kateri je delal menda okoli 30 let, veliko storil, to se razume. Ustanovil je tudi tam krajno politično in bralno društvo, v katerem je navduševal svoje ljudstvo za narodno reč. Meško je prijel včasih tudi za pero, kadar je utegnil. Ko je izhajal „Kres“, je bil njegov sotrudnik. Kakor njegov tovariš Raič, zanimal se je tudi Meško zlasti za prekmurske Slovence. Kolikor je meni znano, je imel rajni kanonik Meško samo eno strast — to je bil lov! Ni ga bilo menda med Muro in Dravo večjega Nimroda, nego je bil Meško. Brez puške na rami ni šel nikdar na sprehod. S kanonikom Meškom je šel v grob jeden izmed karakterističnih mož dobre stare rodoljubne šole Slomškov, kakršni so bili: Trstenjak, Raič, Koser, Orožen... Doba, ki sem jo preživel v idiličnih Slovenskih Goricah v družbi rajnega Meškota, mi je ostala v najlepšem spominu... Rajni kanonik Meško je bil stric našemu novelistu, pisatelju Francu Meškotu (Karlu Dolencu). Naj počiva v miru! Lep mu spomin!

Aškerc.

— „Tiskarsko društvo za Kranjsko“ je v proslavo Gutenbergove 500letnice priredilo včeraj izlet na Vrhniko, katerega se je vdeležilo okrog 120 oseb, in ki je v vsakem oziru jako lepo uspel. Za to si je pridobil posebnih zaslug vrhniški župan gosp. Jelovšek, ki je ves čas vodil izletnike in jim pokazal vse naravne lepote in zanimivosti prijazne Vrhnike. V gostilni g. Jurce so imeli izletniki skupen obed, pri katerem je imel društveni načelnik, gosp. Pavliček slavnostni govor o Gutenbergu in je bilo izrečenih več napitnic. Sledila je potem prosta zabava, pri kateri je marljivo pel tiskarski pevski zbor.

— Sklep šolskega leta na c. kr. moškem učiteljsku. Koncem leta je štelo učiteljske 94 gojencev; 4 so izvršili nauke

z odliko, 73 z dobrim, 4 z nezadostnim vspehom, 12 jih sme ponavljati izpit v jeseni, 1 je neklasificiran. — Za zrelostni izpit se je oglasilo 23 javnih gojencev in 2 eksternista. Med izpitom sta odstopila 2 (1 javni gojenec in 1 eksternist). Izmed ostalih 23 jih je napravilo izpit s slovenskim in nemškim učnim jezikom z dobrim vspehom 17, 3 smejo ponavljati izpit jeseni, 3 so pa reprobirani na eno leto. Z dobrim vspehom so prebili izpit: Arnšek Rudolf iz Vidma na Štajerskem, Bučar Alojzij iz Spodnjih Dul pri Krškem, Gorup Josip z Unca, Jakše Ivan iz Kandije pri Novem mestu, Keržič Franc iz Rudolfovega pri Leskovici, Kreutzer Josip iz Ljubljane, Križman Emil iz Postojne, Lukežič Pavel iz Ljubljane, Magerl Ivan iz Trsta, Pavlovič Ivan iz Buče vasi pri Kostanjevci, Petrič Franc iz Podgorice pri Dobropoljah, Pirkovič Alojzij iz Ljubljane, Pirnat Ivan iz Velikih Poljan, Podbregar Josip iz Velikih Blok, Slemenšek Mihael iz Dramelj na Štajerskem, Štrukelj Ivan iz Štrukljeve vasi pri Cerknici in Žebre Friderik iz Brežic na Štajerskem. — Na vadnici je bilo 113 učencev; 31 jih je imelo prav dober uspeh, 71 dober, 11 pa nezadosten uspeh.

— Sklep šolskega leta na c. kr. ženskem učiteljsku. Koncem šolskega leta 1899/1900 bilo je 164 gojenk; 31 jih je dovršilo nauke z odliko, 124 z dobrim, 2 pa z nezadostnim uspehom; 6 jih sme ponavljati izpit jeseni, 1 je ostala neklasificirana.

— Za zrelostni izpit se je oglasilo 52 gojenk (44 javnih in 8 eksternistinj). Med izpitom je odstopila 1 gojenka, 1 pa radi bolezni ni mogla nadaljevati izpita. Izmed ostalih 50 jih je prebilo izpit z odliko 6, z dobrim uspehom 34, z nezadostnim 3, 7 jih pa sme ponavljati izpit čez dva meseca. — Izpit so prebile gospodične: Bilina Franciška iz Ljubljane, Bole Marija iz Lazov (z odliko), Bradaška Ernestina iz Ljubljane, Bukowitz Marija iz Radovljice, Bugarrel Marija iz Ljubljane, Burnik Karolina iz Idrije, Dekleva Leopoldina iz Postojne (z odliko), Detela Marija iz Dunajskega Novega mesta (z odliko), Drenik Marija iz Ljubljane, Fabijan Ana iz Turjaka, Fermentin Franciška iz Ljubljane, Franke Darinka iz Kranja, Gornilšek Karolina iz Vidma na Štajerskem, Gregorin Mirka iz Litije, Harbich Ana iz Ljubljane, Hočevnar Marija iz Velikih Lašič, Lapajne Ana iz Idrije (z odliko), Lapaine Evgenija iz Dunajskega Novega mesta, Lapajne Svetka iz Krškega, Levec Vida iz Ljubljane (z odliko), Logar Ana iz Reteč pri Škofljoki, Luschin Marijana iz Ljubljane, Miklavc Pavla iz Moravč, Prešern Ivana iz Ljubljane, Prevč Amalija iz Kranja, Primožič Marija iz Bistre, Prosenc Milica iz Postojne, Schmalz Aleksija iz Trsta, Schweigler Marija iz Ljubljane, Simončič Marija iz Ljubljane, Šircelj Marija s Trnovega pri Il. Bistrici, Šorn Vida iz Zagreba, Tauzes Julija iz Idrije, Tomc Marija iz Ljubljane (z odliko), Vajdič Albertina iz Ljubljane, Fabiani Adela iz Celja, vse s slovenskim in nemškim učnim jezikom; in Gressel pl. Baraga, Grundner Mara iz Ljubljane, Gruntner Sofija iz Kočevja, Pleničar Ivana iz Zaloge in Schleipach Josipina iz Ljubljane z nemškim učnim jezikom. — Na ženski vadnici je bilo koncem leta 126 učenk; 26 jih je izvršilo nauke s prav dobrim, 85 z dobrim, 14 z nezadostnim uspehom, 1 je pa ostala neklasificirana.

— Vojaška godba v „Narodnem domu“. Piše se nam: Restavrater v „Narodnem domu“ prireja sedaj v poletnem času vsako nedeljo na vrtu vojaške koncerte, ki so dosti dobro obiskani. Dočim je občinstvo s postrežbo, kakor tudi z izborom plzenskim pivom in jedjo povse zadovoljno, ne more se ogreti ob zvokih vojaške godbe, ker je godba postala v zadnjem času ne le kar se tiče programa, temveč tudi načina izvajanja silno dolgočasna in — flegmatična. Po zasviranju jedne točke, ki je trajala tri do štiri minute, slediti mora vselej mučno dolgotrajna pavza. Včeraj izrazilo je občinstvo na tem preziranj — naravnost in na brezdvomen način svojo nevoljo. — Da, da, po odhodu kapelnika Friseka so se razmere pri vojaški godbi — seveda samo napram slovenskemu občinstvu — precej spremenile. To si je treba zapomniti. Snuje se že civilna godba, in dolžnost naša je, da jo podpiramo z znat-

nimi mesečnimi prispevki, kajti čim preje se osamosvojimo od milosti nemških vojaških kapelnikov, tem bolje za naše društveno življenje.

— Mestni višji deklški šoli v Ljubljani je naučno ministrstvo podelilo pravico javnosti.

— 25letnica veteranskega kora se je včeraj prav slovesno praznovala. Zjutraj je bila pri Sv. Jakobu maša, katere se je vdeležil tudi dež. predsednik in več častnikov, popoldne pa je bila na Koslerjevem vrtu veselica, ki je privabila jako mnogo občinstva.

— Abiturijentska slavnost. Poročilo o koncertu in veselici abiturijentov in abiturijentinj tukajšnjih učiteljskih smo radi pomanjkanja prostora morali odložiti za jutri.

— Angleško brodovje je v soboto zapustilo Trst. Avstrijske vojne ladje so ga spremile do Pirana, potem pa se vrnile v tržaški pristan. Jeden del angleškega brodovja z zapovednikom Fisherjem je odinil v Benetke, drugi del pod vodstvom lorda Beresfорта pa se je peljal na Reko. Madjari pač ne smejo niti pri obiskih biti prikrajšani. Na Reki je bilo angleško brodovje slavnostno sprejeto.

— Nesreča. V nedeljo, dne 7. t. m., sta v Strahomerju obirali dve dekleti, imenom Oven, jedna stara 16 let, druga šolska učenka, črešnje. Veja pa se je ulomila, in sestri sta padli z drevesa. Starejša se je pobila do smrti, mlajša si je pohabila roko.

— Povožil je danes dopoldne na Poljanski cesti neki kolesar 3letno Angelo Žargi. Kolesar je vozil na hodniku; ko ga je mati povoženega otroka vprašala za številko kolesa, jo je mož hitro odkuril. Na kapi je imel kolesar baje znamenje nemškega biciklističkega kluba.

— Poskušeni samomor. Štefan Nagy, trgovec z železnino na Vodnikovem trgu, je v soboto popoldne zasačil svojega pomočnika Ivana K., ko mu je kradel denar iz blagajne. Nagy je to naznanil policiji. Mejem, ko je Nagy šel pomočnika ovaditi na magistrat, je šel ta v skladišče v prvo nadstropje in je, ko je zagledal v veži stražnika, skočil na dvorišče s tako silo, da se je na glavi močno poškodoval in je onesveščen obležal. Na odredbo policijskega zdravnika dr. Illnerja prepeljali so ranjenca z rešilnim vozom v deželno bolnico. Mladi mož je na sumu, da je Štefanu Nagyju pokradel več denarja.

— Z bodalom je danes ponoči sunil neki brambovski četovodja Janeza Jenkota, mesarja v Št. Vidu. Četovodja sprehajal se je s svojo ljubico po Karlovske cesti. Jenko je stal pred Kamenčanovo gostilno in je napravil neke neumestne opazke, ko je prišel četovodja s svojo ljubico mimo. Le-ta je skočila na to v Jenkota in ga začela s solčnikom obdelavati. Jenko se ni pustil pretepavati in je sunil žensko od sebe. Na to je priskočil četovodja in je Jenkota z bajonetom obdelaval, da je zadobil več ran.

— Velik izgred je provzročil danes ponoči na Poljanski cesti v hiši št. 5 mizarjski pomočnik Franc Rupnik. Prišel je pijan domov in je padel na stopnicah. Neki ključarski pomočnik je pomagal ženi ga spraviti v sobo. V zahvalo pa ga je Rupnik začel pretepavati. Upil je tako, da se je na cesti nabralo vse polno občinstva, katero je začelo tudi vpiti, ker se na cesto čul glas žene, ki je dejala „Pusti otroka, kaj mu hočeš, otrok je nedolžen“. Ljudje so kričali: „otroka bo umoril“. Poklicali so stražnika, ki je napravil mir.

— Iz Amerike je prišel v soboto 14. t. m. mesar Andrej Paternoster od Dev. M. v Polji. Ko se je včeraj pripeljal v Ljubljano, ga je prijel policaj, ker ima nastopiti štirimesečno kazen in je bil vsled tega zasledovan v policijskih listih.

— V Latermanovem drevoredu sta danes ponoči dva črevljarska pomočnika napadla in pretepla Franceta Florjančiča, ki je šel z dekletom. Napadovalec so prijeli in dali pod ključ.

— Nagla vožnja. V soboto popoldne sta hlapca Lovro Škofič in Anton Krašovic iz Spodnje Šiške v Wolfvih ulicah pri Krejčijevi hiši pripeljala drug proti drugemu prav naglo in je Lovro Škofič, ki je peljal jetnike v zapor zadel v streho, ki je pred prodajalnico, jo odtrgal in razbil tudi šipo na izloženem oknu, vredno 400 kron.

— Za štiril ficke jim je šlo navakriž pri igri v neki gostilni na Karlovske cesti, in je bil nastal prepir, katerega je moral policaj poravnati.

— Svojega otroka je hotel ob zid vreči delavec Anton Novak, kar je pa črevljar Mihael Švajgar preprečil. Otrok je star šele dve leti. Švajgar se je otroka usmilil in ga vzel v svojo oskrbljenje.

— Nepošten hlapec. Kleparski mojster Teodor Korn v Slomškovih ulicah je dal Rojčevemu hlapcu Andreju Hodniku 13 kron, da jih izroči njegovemu delavcu v Polhovem Gradcu. Hodnik je denar zapravil.

— Tatvina. Neznani tat je ukradel hišnemu posestniku Armandu Fröhlichu na Dunajski cesti št. 5 iz kuhinje črn etui, v katerem je bilo šest majhnih srebrnih nožev z vrezano črko „Z“.

— Izgubljene stvari. Na Bleiweisovi cesti ali pa na potih pod Tivolijem je bil v soboto zvečer izgubljen zlat prstan z briljantom, vreden 300 kron.

Telefonska in brzojavna poročila.

Dunaj 16. julija. Ministrski predsednik Körber se vrne jutri z Ischla semkaj.

Brno 16. julija. Češkomoravskega strankarskega shoda se je vdeležilo nad 1500 oseb. O političnem položaju je govoril poslanec Slama, ki je dejal, da je glavni vzrok vsem notranje-političnim homatijam preobsežna kompetenca državnega zbora. Z nemško obstrukcijo se je uničilo dotlej veljavno majoritetno načelo in nastal je kaos, zlasti ker Nemci zahtevajo uveljavljenje nemškega državnega jezika. Drž. posl. Perek je povdarjal, da češka večina na Moravskem ne mara več prenašati oligarhije židov in renegatov. Češka stranka mora v dež zboru poostriiti svojo opozicijo, da dobe Čehi večino v dež. zboru. Dež. posl. Bulin je govoril o Körberjevem jezikovnem načrtu. Rekel je, da se hoče z njim izvršiti nemški binkoštni program in češki narod degradirati in proglasiti kot narod druge vrste. Shod je izrekel češki delegaciji zaupanje in sprejel resolucijo, ki pravi, da je Körberjev jezikovni zakon nesprejemljiv.

Brno 16. julija. Shod nemškoliberalnih zaupnih mož se je po poročilu barona d'Elverta izrekel zoper uveljavljenje Koerberjevega zakona.

Heb 16. julija. Tu se je vršil včeraj strankarski shod nemških radikalcev. Predsedoval je Schönerer. Posl. Iro je trdil, da so uradi že tako poslovanjeni, da se še vedno ravna po jezikovnih naredbah, dasi so razveljavljene. Wolf se je največ bavil z nemško klerikalno stranko in delal propagando za izstop iz katoliške cerkve. Zahtevalo se je, naj se nemščina proglasi za državni jezik.

Madrid 16. julija. Filipinski ustaši so ujeli necega američanskega generala in 50 njegovih spremljevalcev.

Berolin 16. julija. Iz Petrograda se poroča, da je bilo dne 7. t. m. pri Tientsinu 6 ruskih stotnij skoro popolnoma uničenih. Od 800 mož jih je ostalo samo 30.

London 16. julija. V Tientsinu so 9. t. m. kitajski pešaki naskočili evropsko armado, a Japonci so naskok odbili. 2000 mož združene armade je potem od severa prišlo Kitajce in jih po ljutem odporu razgnalo. Japonski, nemški in američanski topničarji so potem bombardirali arsenal, katerega so Japonci z naskokom vzeli, pa ga morali pozneje zopet zapustiti. Kitajce je bilo kacij 400 ubitih. Združena armada jim je vzela šest topov, a vzlic temu so Kitajci še tisti popoldan začeli zopet s topovi streljati na inozemsko armado.

London 16. julija. Vsi v Tsekiangu bivajoči tujci so zbežali. Zadnje dni je bilo tamkaj in v okolici kacij 20.000 kitajskih kristijanov umorjenih. Kitajsko gibanje se hitro širi. Bokserji so na potu v Vajhajvaj.

London 16. julija. Iz Šanghaja se poroča o zavzetju angleškega poslaništva v Pekinu grozne podrobnosti. Kitajci so opetovano poskusili zavzeti poslaništvo, pa so bili odbiti. Na kritični dan so bili pri prvem naskoku odbiti. Pri drugem naskoku sta prihitela princ Čing in general Vingčan

inozemcem na pomoč. Naskočila sta s svojimi vojniki Tuanovo armado. Vnel se je ljut boj, pri katerem je bilo Čingovo vojaštvo poraženo. Vingač je obležal mrtev na mestu, princ Čing se pogreša. Vzlic temu, da si je Tuan s topovi napravil vhod v namestništvo, je bilo še več njegovih naskokov odbitih. Ko je končno Tuan dobil pomoč iz Tsientsina in je obleganecem posla municija, vdrli so Kitajci v poslaništvo in so vse še živeče inozemce masakrirali.

London 16. julija. Vodstvo kitajske armade v Tsientsinu je pozvalo komandanta Stössla, naj inozemska armada zapusti Tsientsin in Taku. Stössl je odgovoril, da ni pooblaščen, pogajati se z rebeli.

London 16. julija. Kitajci so naskočili kolodvor v Tsientsinu a so bili odbiti. Združena inozemska armada je v tem boju izgubila 150 mož. Angleži in Američani bombardirajo kitajske utrdbe. Došlo je 1500 mož ameriške armade.

London 16. julija. Iz Či-fu došla poročila naznanjajo, da obkoljajo Kitajci vedno tesneje Tsientsin. Razstrelili so že mnogo večjih, Evropecem lastnih poslopij in tudi plinaro. Glede bojev dne 6. in 7. se naknadno poroča, da so Angleži in Američani brez uspeha poskušali zavzeti neko kitajsko postojanko. Dne 7. in 8. se je bombardement nadaljeval.

London 16. julija. Dve japonski ladji sta pripeljali v Či-fu jeden japonski pešpolk in nekaj topov s potrebnimi municijami.

London 16. julija. Iz Šanghaja je došla brzojavka, ki naznanja, da je guverner v Šantungu dobil oficialno naznanilo, da so Evropeci v Pekinu umorjeni. Brzojavka pravi, da so Kitajci s topovi si napravili vhod v poslopje, kjer so bili Evropeci zabarikadirani, in da so bili ti po junaškem boju, in šele ko jim je zmanjkalo municije, pomorjeni.

London 16. julija. Iz Šanghaja se javlja, da je ravnatelj kitajskih brzojavov sporočil konzulom, da so bili vsi inozemci v Pekinu umorjeni.

Meteorologično poročilo.

Višina nad morjem 806-3 m. Srednji srčni tlak 736-0 mm.

Julij	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24 urah
14.	9. zvečer	736.2	21.1	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
15.	7. zjutraj	738.0	17.3	sl. jug	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	738.3	28.0	sr. vzjvzh.	jasno	0.0 mm.
16.	9. zvečer	740.0	21.9	sl. svzhod	jasno	0.0 mm.
	7. zjutraj	741.9	17.2	sl. vzhod	jasno	0.0 mm.
	2. popol.	741.4	28.6	sr. vzhod	jasno	0.0 mm.

Srednja temperatura sobote in nedelje 22-0° in 22-4°, normale: 19-7° in 19-8°.

Josipina Bartl roj. Krajc naznanja v svojem in v imenu svojih otrok, Mici, Anice in Ivančka vsem sorodnikom in znanecem prežalostno vest o smrti svojega ljubljenelega soproga, oziroma očeta, gospoda

Ivana Bartl-a

nadučitelja

kateri je danes ob polu 5. uri zjutraj, po hudi, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 40. letu svoje starosti mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb predragega rajncega boče v sredo, dne 18. julija t. l. ob 9. uri zjutraj iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

Svete maše za dušnico brale se bodo v župnijski cerkvi v Šmartnu pri Litiji. Nepozabnega rajncega priporočamo v blag spomin in molitev. (1417)

V Šmartnem pri Litiji, 16. julija 1900.

Pevsko in tamburaško društvo „Zvon“ v Šmartnem pri Litiji javlja tem potom žalostno vest, da je preminul njega neumorno delujoči član in pevovodja, gospod

Ivan Bartl

nadučitelj v Šmartnem pri Litiji.

Pogreb dragaega rajncega vrši se v sredo, dne 18. julija t. l. ob 9. uri dopoldne iz hiše žalosti v Šmartnem na farno pokopališče. (1416)

Šmartno pri Litiji, 16. julija 1900.

Guberjev vrelec

Najbolje učinkujoča železo-arsenasta voda proti slabokrvnosti, ženskim boleznim, živčnim in kožnim boleznim itd. — Dobiva se v vseh prodajalnicah mineralnih vod, lekarnah in drogerijah

HENRIK MATTONI, Dunaj, c. in kr. avstr. dvorni in komorni založnik.

Poštna in brzojavna upraviteljica

(1392-2)

vešča slovenskega in nemškega jezika, išče službe.

Dopisi naj se blagovolijo poslati na c. kr. poštini in brzojavni urad v Rudolfovo.

Dama

službujoča kot ravnateljica, vzeme čez počitnice jednega ali dva mala dečka na hrano in v nadzorstvo v družbo svojega 7letnega dečka. Lepo stanovanje na deželi v najbližji okolici gozd, mleko in razne kopeli (rečne in v banjah) doma. Plača jedno krono na dan, pogoj, da se plača naprej. (1415-1)

Naslov pove upravnistvo „Sl. Naroda“.

Zahtevajte

povsod le samo pristni

Globus snažilni ekstrakt

kakor je ta podoba II. (1362-1)

ker se mnogo ničvrednih ponarejanj

ponuja na prodaj.

Fric Schulz jun., Heb (Eger) in Lipsko.

Iznajditelj snažilnega ekstrakta.

Ces. kr. avstrijske državne železnice.

Izvod iz voznega reda

veljaven od dne 1. junija 1900. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. **Proga čez Trbiž.** Ob 12. uri 5 m. po noči osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno; čez Selzthal v Aussee, Isl, Solnograd, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Inomost; čez Klein-Reifling v Steyr, v Linc, na Dunaj via Amstetten. — Ob 7. uri 17 m. zjutraj osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj; čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Klein-Reifling v Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vari, Heb, Francove vari, Karlove vari, Prago, Lipsko; čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m. dopoldne osončni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Ljubno, Selzthal, Dunaj. — Ob 4. uri 6 m. popoldne osončni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Ljubno; čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz; čez Klein-Reifling v Steyr, Linc, Budejovice, Plzen, Marijine vare, Heb, Francove vare, Karlove vare, Lipsko, Dunaj via Amstetten. Ob 7. uri 9 min. zvečer osončni vlak v Jesenice. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 5. uri 41 min. popoldne v Podnart-Kropo. — **Proga v Novomestu in v Kočevje.** Osončni vlaki: Ob 6. uri 54 m. zjutraj, ob 1. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 55 m. zvečer. — **Prihod v Ljubljano** juž. kol. **Proga iz Trbiža.** Ob 5. uri 15 m. zjutraj osončni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Inomosta, Solnograda, Linca, Steyra, Isla, Aussee, Ljubna, Celovca, Beljaka, Franzensfeste. Ob 7. uri 45 min. zjutraj osončni vlak iz Jesenic. — Ob 11. uri 16 m. dopoldne osončni vlak z Dunaja via Amstetten, iz Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Solnograda, Linca, Steyra, Pariza, Geneve, Curiha, Bregence, Inomosta, Zella ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Celovca, Pontabla. — Ob 4. uri 38 m. popoldne osončni vlak z Dunaja, iz Ljubna, Selzthala, Beljaka, Celovca, Franzensfeste, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m. zvečer osončni vlak z Dunaja, iz Lipskega, Prage, Francovih varov, Karlovih varov, Heba, Marijinih varov, Plznja, Budejovic, Linca, Ljubna, Beljaka, Celovca, Pontabla. Vrh tega ob nedeljah in praznikih ob 8. uri 20 min. zvečer iz Podnart-Kropo. — **Proga iz Novoga mesta in Kočevja.** Osončni vlaki: Ob 8. uri in 21 m. zjutraj, ob 2. uri 32 m. popoldne in ob 8. uri 48 m. zvečer. — **Odhod iz Ljubljane** drž. kol. v **Kamnik.** Ob 7. uri 28 m. zjutraj, ob 2. uri 5 m. popoldne, ob 6. uri 50 m. in ob 10. uri 25 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. — **Prihod v Ljubljano** drž. kol. iz **Kamnika.** Ob 6. uri 49 m. zjutraj, ob 11. uri 6 m. popoldne, ob 6. uri 10 m. in ob 9. uri 55 m. zvečer, poslednji vlak le ob nedeljah in praznikih. (1305)

Poštna hranilnica ček št. 849.086.

Telefon št. 135.

Glavna slovenska hranilnica in posojilnica

registrovana zadruga z neomejeno zavezo

pisarna: na Kongresnem trgu št. 14, Souvanova hiša, v Ljubljani

sprejema in izplačuje hranilne vloge in

obrestuje po 4½% od dne vložitve do dne vzdige

brez odbitka in brez odpovedi.

Hranilne vloge dobrodelnih, občeukoristnih zavodov in vseh slovenskih društev, kakor tudi delavcev in poslov cele dežele se obrestujejo po 5%.

Hranilnične knjižice se sprejemajo kot gotovina, ne da bi se obrestovanje pretrgalo. (410-21)

Dr. M. Hudnik, predsednik.

Preko meje naše domovine

širi se glas o izbornih testeninah „Prve kranjske tovarne testenin Žnidaršič & Valenčič v Ilir. Bistrici“.

Zanesljivo prave so le v zaklopnih po ½ kg. z najino firmo. Trgovcem cenike zastoj in poštne prosto. (880-12)

Podpisani naznanjajo, potrdi globoke žalosti v svojem in v imenu vseh sorodnikov, vsem prijateljem in znanecem tužno vest, da je njih iskreno ljubljena mati, oziroma tašča, stara mati, prababica, svakinja in teta, visokorodna gospa

Josipina pl. Trnkóczy-Zászkal

lekarnarja vdova

v soboto, dne 14. julija 1900, ob ½1 uri zjutraj, po dolgi, mučni bolezni, previdena s svetimi zakramenti za umirajoče, v visoki starosti 87 let mirno v Gospodu zaspala.

Zemski ostanki drage ranjane se bodo v ponedeljek, dne 16. t. m. ob 2. uri popoldne prenesli iz hiše žalosti: VIII. Josefstädterstrasse 27, v farno cerkev Maria-Treu (oo. Piaristov) v Jožefem mestu, tu slovesno blagoslovili ter prepeljali k zadnjemu počitku v rodbinsko rakev na centralnem mirodvoru.

Sv. maša za dušnico se boče brala v torek, dne 17. t. m. ob ½9 uri zjutraj v cerkvi očetov Piaristov.

Na Dunaju, dne 14. julija 1900.

Otokar Kiwisch vitez pl. Rotterau, c. in kr. generalni major ter konjeniški brigadni zapovednik v Tarnopolu, Josip Fidemuc, posestnik v Hütteldorfu, zeta. — Avgusta pl. Trnkóczy-Zászkal, roj. Glej, doktorja in lekarnarja soproga na Dunaji, Friderika pl. Trnkóczy-Zászkal, roj. Glej, lekarnarja vdova na Dunaji, Ema pl. Trnkóczy-Zászkal, roj. Thilen, lekarnarja soproga v Gradcu, Berta pl. Trnkóczy-Zászkal, roj. Lipp, lekarnarja soproga na Dunaji, Marija pl. Trnkóczy-Zászkal, roj. Gärtner, lekarnarja soproga v Ljubljani, sinahinje. — Rozalia Asfalz, zasebnica na Dunaji, svakinja, ter njena hčerka Hildegarda. — dr. Oton pl. Trnkóczy-Zászkal, lekarnar na Dunaji, Vendelin pl. Trnkóczy-Zászkal, lekarnar v Gradcu, Zofija Kiwisch pl. Rotterau, roj. pl. Trnkóczy-Zászkal, generaljeva soproga v Tarnopolu, Julij pl. Trnkóczy-Zászkal, lekarnar na Dunaji, Ubald pl. Trnkóczy-Zászkal, lekarnar v Ljubljani, Ana Fidemuc, roj. pl. Trnkóczy-Zászkal, posestnika soproga v Hütteldorfu, otroci. — Vsi vnuki, pravnuki, netjaki in netjakinje. (1411)